

Uvod

Allahov Poslanik, s.a.v.s., obavijestio je da će Uzvišeni Allah ovome ummetu na početku svakog stoljeća poslati onoga ko će mu obnoviti vjeru.¹ Imam Abdullah el-Haddad, r.a., poznatiji kao imam el-Haddad, smatra se mudžeddidom, odnosno obnoviteljem, dvanaestog hidžretskog stoljeća te jednim od najvećih evlija u historiji islama.

Rođen je nedaleko od grada Tarima u Jemenu, u porodici duhovnih učitelja koji su, poput njega, bili potomci posljednjeg Allahovog poslanika, Muhammeda, s.a.v.s. Odrastao je u okruženju prožetom pobožnošću, skromnošću, učenošću i neutaživom čežnjom za spoznajom Allaha. Njegovi su preci stoljećima, naraštaj za naraštajem, davali velike učenjake i pozivaoce na Pravi put.

Njegova pisana djela uglavnom su usmjerena na učvršćivanje temelja imana i jekina u srcima čitalaca. Prepoznao je znakove vremena koja dolaze, pa je pisao sažeta i jasna djela, oslobođena nepotrebnih polemika i izuzetno prikladna i za naše vrijeme. Takav je i Virdul-latif. Prema navodima njegovih biografa, njegova je vjerska poezija dostigla takav stepen prihvaćenosti da je jedan od njegovih stihova velikim slovima ispisan na zidu ograde oko časne odaje u kojoj se nalazi mezar Allahovog Poslanika, s.a.v.s.²

Imam el-Haddad nije samo pozivao ljude Allahu i Njegovom voljenom Poslaniku, s.a.v.s., svojim knjigama, virdovima i kasidama; privlačio ih je Allahu i snagom svoga duhovnog pogleda te osvajao srca mnoštva obiljem blagodati koje mu je Allah podario. Postao je poznat kao Kutb da've i upute — duhovni stožer pozivanja i usmjeravanja — a njegov duhovni stepen teško je obuhvatiti riječima. Njegov život bio je potpuni odraz sunneta Muhammeda, s.a.v.s., i Allahove upute. Preselio je na ahiret 1132. hidžretske godine i ukopan je u Tarimu, u Jemenu.

Govoreći o vremenu podjela, Allahov Poslanik, s.a.v.s., savjetovao je muslimanima da se drže Šama — područja Velike Sirije — a ako ne mogu Šama, onda Jemena.³ O stanovnicima Jemena rekao je: „Iman je jemenski, razumijevanje vjere je jemensko i mudrost je jemenska.“⁴

Jedan od najpoznatijih virdova imama el-Haddada jeste Virdul-latif. Nije dug, a uči se nakon sabah-namaza i akšam-namaza. Ako ga tada nije moguće učiti, treba ga proučiti jednom prije podne i jednom poslije podne.

Kao i ostali virdovi imama el-Haddada, Virdul-latif sastavljen je od kur'anskih ajeta, poslaničkih dova, zikrova i drugih preporučenih formula za jutro i večer. U potpunom je skladu sa sunnetom, a kada njegovo učenje postane navika, čovjek može biti uvjeren da slijedi Poslanikovu, s.a.v.s., uputu.

Jedan je učenjak naše doba opisao kao „doba mentalne nestabilnosti kao posljedice napuštanja sjećanja na Allaha“. Ovakve zbirke dova imama el-Haddada, utemeljene na Kur'anu i sunnetu, predstavljaju iscjeljenje i vjerovjesnički lijek koji je priredio jedan od liječnika srca. On je svoje umijeće učio od istinskih učenjaka koji su sjedinjavali znanje i djelo, sve dok i sam nije postao majstor.

U vjerodostojnom hadisu stoji: „Učenjaci su nasljednici vjerovjesnika.“⁵ Nasljednik, kao što je poznato svakom islamskom pravniku, svojim naslijeđenim dijelom može raspolagati prema vlastitom nahođenju. Imam el-Haddad bio je upravo takav nasljednik posljednjeg Allahovog poslanika, najboljeg među Njegovim stvorenjima, našeg učitelja Muhammeda, s.a.v.s. Ove je dove i zikrove odabrao i rasporedio s umijećem koje priliči vrsnom liječniku srca.

Nama preostaje da uzmemo lijek.

Bilješke uz uvod

1. Ebu Davud, Sunen, hadis br. 4291. Izvor
2. Muwasala, „Imam al-Haddad“, 20. august 2015. Izvor
3. Ebu Davud, Sunen, hadis br. 2483. Izvor
4. Muslim, Sahih, hadis br. 52a; up. Buhari, Sahih, hadisi br. 4388–4390. Muslim · Buhari
5. Ebu Davud, Sunen, hadis br. 3641. Izvor

الورد اللطيف للإمام الحداد

Virdul-latif imama el-Haddada

Arapski tekst i bosanski prijevod

بسم الله الرحمن الرحيم

U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog.

قل هو الله أحد ○ الله الصمد ○ لم يلد ولم يولد ○ ولم يكن له كفواً أحد ○ (ثلاث)

Reci: „On je Allah — Jedan. Allah je Es-Samed.¹ Nije rodio niti je rođen, i niko Mu ravan nije.“ (tri puta)

بسم الله الرحمن الرحيم

U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog.

قل أعوذ برب الفلق ○ من شر ما خلق ○ ومن شر غاسق إذا وقب ○ ومن شر

النفاثات في العقد ○ ومن شر حاسد إذا حسد ○ (ثلاث)

Reci: „Utječem se Gospodaru svitanja od zla onoga što je stvorio, i od zla mrkle noći kada nastupi, i od zla onih koje pušu u čvorove, i od zla zavidnika kada zavidi.“ (tri puta)

بسم الله الرحمن الرحيم

U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog.

قل أعوذ برب الناس ○ ملك الناس ○ إله الناس ○ من شر الوسواس الخناس ○

الذي يوسوس في صدور الناس ○ من الجنة والناس ○ (ثلاث)

Reci: „Utječem se Gospodaru ljudi, Vladaru ljudi, Bogu ljudi, od zla šaptača koji se povlači, koji šapuće u grudima ljudi, iz reda džina i ljudi.“ (tri puta)

رب أعوذ بك من همزات الشياطين ○ وأعوذ بك رب أن يحضرون ○ (ثلاث).

Gospodaru moj, utječem Ti se od šejtanskih nagovaranja i utječem Ti se, Gospodaru moj, da mi se ne približe. (tri puta)

أفحسبتم أنما خلقناكم عبثاً وأنكم إلينا لا ترجعون ﴿١﴾ فتعالى الله الملك الحق لا إله إلا هو رب العرش الكريم ﴿٢﴾ ومن يدع مع الله إلهاً آخر لا برهان له به فإنما حسابه عند ربه إنه لا يفلح الكافرون ﴿٣﴾ وقل رب اغفر وارحم وأنت خير الراحمين ﴿٤﴾

Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete vratiti? Uzvišen je Allah, Vladar Istiniti! Nema boga osim Njega, Gospodara Plemenitog Arša. A ko se, pored Allaha, moli drugom bogu, a za njega nema nikakva dokaza, njegov obračun je kod njegova Gospodara. Nevjernici, zaista, neće uspjeti. I reci: „Gospodaru moj, oprosti i smiluj se; Ti si Najbolji od milostivih.“

فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون ﴿٥﴾ وله الحمد في السموات والأرض وعشياً وحين تظهرون ﴿٦﴾ يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي ويحيي الأرض بعد موتها وكذلك تخرجون ﴿٧﴾

Pa slavite Allaha kada omrknete i kada osvanete. Njemu pripada sva hvala na nebesima i na Zemlji. Slavite Ga i predvečer i kada podne dočekate. On izvodi živo iz mrtvog i mrtvo iz živog, oživljava zemlju nakon njezine smrti; tako ćete i vi biti proživljeni.

أعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم (ثلاث).

Utječem se Allahu, Koji sve čuje i sve zna, od prokletog šejtana. (tri puta)

لو أنزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعاً متصدعاً من خشية الله وتلك الأمثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون ﴿٨﴾

Da smo ovaj Kur'an objavili planini, vidio bi je skrušenu kako se raspucava od strahopoštovanja prema Allahu. Te primjere navodimo ljudima da bi razmišljali.

هو الله الذي لا إله إلا هو عالم الغيب والشهادة هو الرحمن الرحيم ﴿٩﴾

On je Allah — nema boga osim Njega — Onaj Koji zna nevidljivo i vidljivo. On je Svemilosni, Samilosni.

هو الله الذي لا إله إلا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر سبحان الله عما يشركون ﴿١٠﴾

On je Allah — nema boga osim Njega — Vladar, Presveti, Onaj Koji je bez ikakva nedostatka, Darovatelj sigurnosti,² Onaj Koji nad svime bdije, Silni, Onaj Koji sve potčinjava Svojoj volji,³ Veličanstveni. Uzvišen je Allah iznad onoga što Mu pridružuju!

هو الله الخالق البارئ المصور له الأسماء الحسنى يسبح له ما في السموات والأرض وهو
العزیز الحکیم

On je Allah, Stvoritelj, Onaj Koji daje postojanje, Onaj Koji daje oblik.⁴ Njemu pripadaju najljepša imena. Njega slavi sve što je na nebesima i na Zemlji, a On je Silni i Mudri.

سلام على نوح في العالمين إنا كذلك نجزي المحسنين إنه من عبادنا
المؤمنين

Mir Nuhu među svjetovima! Tako Mi nagrađujemo dobročinitelje. On je, doista, bio jedan od Naših robova vjernika.

أعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق (ثلاث).

Utječem se savršenim Allahovim riječima od zla onoga što je stvorio. (tri puta)

بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شيء في الأرض ولا في السماء وهو السميع العليم
(ثلاث).

U ime Allaha, uz Čije ime ništa ni na Zemlji ni na nebu ne može nauditi; On sve čuje i sve zna. (tri puta)

اللهم إني أصبحت⁵ منك في نعمة وعافية وستر، فأتمم نعمتك عليّ وعافيتك وستر
في الدنيا والآخرة (ثلاث).

Allahu moj, osvanuo sam⁵ u Tvojjoj blagodati, afijetu⁶ i zaštiti; pa upotpuni Svoju blagodat, afijet i zaštitu nada mnom na ovom i budućem svijetu. (tri puta)

اللهم إني أصبحت أشهدك، وأشهد حملة عرشك، وملائكتك، وجميع خلقك، أنك أنت الله
لا إله إلا أنت وحدك لا شريك لك، وأن سيدنا محمداً عبدك ورسولك (أربع).

Allahu moj, jutros uzimam za svjedoke Tebe, nosioce Tvoga Arša, Tvoje meleke i sva Tvoja stvorenja da si Ti Allah, da nema boga osim Tebe, Jedinog, Koji nema sudruga, i da je naš prvak Muhammed Tvoj rob i poslanik. (četiri puta)

الحمد لله رب العالمين حمداً يوافي نعمه ويكافئ مزيده (ثلاث).

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, hvalom koja je primjerena Njegovim blagodatima i ravna Njegovu daljnjem darivanju. (tri puta)

آمنت بالله العظيم، وكفرت بالجبت والطاغوت، واستمسكت بالعروة الوثقى لا انفصام لها
والله سميع عليم (ثلاث).

Vjerujem u Allaha Veličanstvenog, odbacujem džibt i taguta⁷ i čvrsto se držim najčvršće
veze, koja se neće prekinuti. A Allah sve čuje i sve zna. (tri puta)

رضيت بالله رباً، وبالإسلام ديناً، وبمحمد صلى الله عليه وآله وسلم نبياً ورسولاً (ثلاث).

Zadovoljan sam Allahom kao svojim Gospodarom, islamom kao svojom vjerom, a
Muhammedom, neka su Allahov blagoslov i mir na njega i njegovu porodicu, kao svojim
vjerovjesnikom i poslanikom. (tri puta)

حسبي الله لا إله إلا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم (سبع).

Dovoljan mi je Allah. Nema boga osim Njega. Na Njega se oslanjam i On je Gospodar
Veličanstvenog Arša. (sedam puta)

اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم (عشر).

Allahu moj, blagoslovi i podari mir našem prvaku Muhammedu, njegovoj porodici i
njegovim ashabima. (deset puta)

اللهم إني أسألك من فجاءة الخير، وأعوذ بك من فجاءة الشر. اللهم أنت ربي لا إله إلا
أنت خلقتني وأنا عبدك، وأنا على عهدك ووعدك ما استطعت، أعوذ بك من شر ما صنعت.

Allahu moj, molim Te za iznenadno dobro, a utječem Ti se od iznenadnog zla. Allahu moj,
Ti si moj Gospodar; nema boga osim Tebe. Ti si me stvorio, a ja sam Tvoj rob. Držim se
Tvoga zavjeta i obećanja koliko mogu. Utječem Ti se od zla koje sam počinio.

أبوء بنعمتك عليّ وأبوء بذنبي فاغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت. اللهم أنت ربي لا
إله إلا أنت عليك توكلت وأنت رب العرش العظيم.

Priznajem Tvoju blagodati prema meni i priznajem svoj grijeh; zato mi oprosti, jer grijehe
samo Ti opraštaš. Allahu moj, Ti si moj Gospodar; nema boga osim Tebe. Na Tebe se
oslanjam i Ti si Gospodar Veličanstvenog Arša.

ما شاء الله كان وما لم يشأ لم يكن، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم. أعلم أن الله على كل شيء قدير، وأن الله قد أحاط بكل شيء علماً.

Što Allah hoće, to biva, a što On neće, ne biva. Nema snage ni moći osim uz pomoć Allaha, Svevišnjeg i Veličanstvenog. Znam da Allah sve može i da Allah Svojim znanjem sve obuhvata.

اللهم إني أعوذ بك من شر نفسي، ومن شر كل دابة أنت آخذ بناصيتها، إن ربي على صراط مستقيم.

Allahu moj, utječem Ti se od zla vlastite duše i od zla svakog živog bića nad kojim Ti imaš potpunu vlast. Moj Gospodar, doista, u svemu postupa pravedno.

يا حي يا قيوم برحمتك أستغيث، ومن عذابك أستجر، أصلح لي شأني كله، ولا تكلني إلى نفسي ولا إلى أحد من خلقك طرفة عين.

O Živi, o Samoopstojeći, Održavatelju svega, Tvojom milošću pomoć tražim, a od Tvoje kazne u Tvoje se okrilje sklanjam. Uredi sve što me se tiče i ne prepusti me samome sebi niti bilo kome od Tvojih stvorenja ni za treptaj oka.

اللهم إني أعوذ بك من الهم والحزن، وأعوذ بك من العجز والكسل، وأعوذ بك من الجبن والبخل، وأعوذ بك من غلبة الدين وقهر الرجال.

Allahu moj, utječem Ti se od brige i tuge, od nemoći i lijenosti, od kukavičluka i škrtosti, te od toga da me dug savlada i ljudi potčine.

اللهم إني أسألك العافية في الدنيا والآخرة. اللهم إني أسألك العفو والعافية والمعافاة الدائمة في ديني ودنياي وأهلي ومالي.

Allahu moj, molim Te za afijet na ovom i budućem svijetu. Allahu moj, molim Te za oprost, afijet i trajnu zaštitu u mojoj vjeri, ovozemaljskom životu, porodici i imetku.

اللهم استر عوراتي، وأمن روعاتي. اللهم احفظني من بين يدي ومن خلفي وعن يميني وعن شمالي ومن فوقي، وأعوذ بعظمتك أن أغتال من تحتي.

Allahu moj, pokrij moje mahane i umiri moje strahove. Allahu moj, čuvaj me sprijeda i straga, zdesna i slijeva, i odozgo; utječem se Tvojoj veličini od neočekivanog zla odozdo.

اللهم أنت خلقتني وأنت تهديني، وأنت تطعمني، وأنت تسقيني، وأنت تميتني، وأنت تحييني، وأنت على كل شيء قدير.

Allahu moj, Ti si me stvorio i Ti me upućuješ; Ti me hraniš i pojiš; Ti me usmrćuješ i Ti me oživljavaš; Ti sve možeš.

أصبحنا على فطرة الإسلام، وعلى كلمة الإخلاص، وعلى دين نبينا محمد صلى الله عليه وآله وسلم، وعلى ملة أبينا إبراهيم حنيفاً مسلماً وما كان من المشركين.

Osvanusmo u iskonskoj čistoti islama, uz riječ iskrenog vjerovanja⁸, slijedeći vjeru našega vjerovjesnika Muhammeda, neka su Allahov blagoslov i mir na njega i njegovu porodicu, i put našega praoca Ibrahima, pravovjernog i Allahu predanog, koji nije bio od mnogobožaca.

اللهم بك أصبحنا وبك أمسينا، وبك نحيا وبك نموت، وعليك نتوكل وإليك النشور.

Allahu moj, Tvojom voljom osvanusmo i Tvojom voljom omrknuismo; Tvojom voljom živimo i umiremo; na Tebe se oslanjamo i Tebi se vraćamo nakon proživljenja.

أصبحنا وأصبح الملك لله والحمد لله رب العالمين.

Osvanusmo, a sva vlast pripada Allahu. Hvala Allahu, Gospodaru svjetova.

اللهم إني أسألك خير هذا اليوم فتحه ونصره ونوره وبركته وهداه.

Allahu moj, molim Te za dobro ovoga dana: da u njemu otvoriš vrata dobra i podariš pobjedu, svjetlo, blagoslov i uputu.

اللهم إني أسألك خير هذا اليوم وخير ما فيه وخير ما قبله وخير ما بعده، وأعوذ بك من شر هذا اليوم وشر ما فيه، وشر ما قبله وشر ما بعده.

Allahu moj, molim Te za dobro ovoga dana, za dobro koje je u njemu, za dobro prije njega i za dobro poslije njega; utječem Ti se od zla ovoga dana, od zla koje je u njemu, od zla prije njega i od zla poslije njega.

اللهم ما أصبح بي من نعمة أو بأحد من خلقك فمنك وحدك لا شريك لك، فلك الحمد ولك الشكر على ذلك.

Allahu moj, svaka blagodät koja je jutros darovana meni ili bilo kojem Tvom stvorenju samo je od Tebe, Jedinog, Koji nema sudruga. Tebi zato pripada sva hvala i sva zahvalnost.

سبحان الله وبحمده عدد خلقه، ورضى نفسه، وزنة عرشه، ومداد كلماته (ثلاث).

Slavljen neka je Allah i Njemu pripada hvala, onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, u mjeri Njegova zadovoljstva, u težini Njegova Arša i u količini mastila za Njegove riječi. (tri puta)

سبحان الله العظيم وبحمده عدد خلقه، ورضى نفسه، وزنة عرشه، ومداد كلماته (ثلاث).

Slavljen neka je Allah Veličanstveni i Njemu pripada hvala, onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, u mjeri Njegova zadovoljstva, u težini Njegova Arša i u količini mastila za Njegove riječi. (tri puta)

سبحان الله عدد ما خلق في السماء، سبحان الله عدد ما خلق في الأرض، سبحان الله عدد ما بين ذلك، سبحان الله عدد ما هو خالق.

Neka je Allah slavljen onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na nebu; neka je Allah slavljen onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na Zemlji; neka je Allah slavljen onoliko puta koliko ima svega između toga; neka je Allah slavljen onoliko puta koliko ima svega što će još stvoriti.

الحمد لله عدد ما خلق في السماء، الحمد لله عدد ما خلق في الأرض، الحمد لله عدد ما بين ذلك، الحمد لله عدد ما هو خالق.

Hvala Allahu onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na nebu; hvala Allahu onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na Zemlji; hvala Allahu onoliko puta koliko ima svega između toga; hvala Allahu onoliko puta koliko ima svega što će još stvoriti.

لا إله إلا الله عدد ما خلق في السماء، لا إله إلا الله عدد ما خلق في الأرض، لا إله إلا الله عدد ما بين ذلك، لا إله إلا الله عدد ما هو خالق.

Nema boga osim Allaha onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na nebu; nema boga osim Allaha onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na Zemlji; nema boga osim Allaha onoliko puta koliko ima svega između toga; nema boga osim Allaha onoliko puta koliko ima svega što će još stvoriti.

الله أكبر عدد ما خلق في السماء، الله أكبر عدد ما خلق في الأرض، الله أكبر عدد ما بين ذلك، الله أكبر عدد ما هو خالق.

Allah je najveći onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na nebu; Allah je najveći onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na Zemlji; Allah je najveći onoliko puta koliko ima svega između toga; Allah je najveći onoliko puta koliko ima svega što će još stvoriti.

لا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم عدد ما خلق في السماء، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم عدد ما خلق في الأرض، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم عدد ما بين ذلك، ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم عدد ما هو خالق.

Nema snage ni moći osim uz pomoć Allaha, Svevišnjeg i Veličanstvenog, onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na nebu; nema snage ni moći osim uz pomoć Allaha, Svevišnjeg i Veličanstvenog, onoliko puta koliko ima svega što je stvorio na Zemlji; nema snage ni moći osim uz pomoć Allaha, Svevišnjeg i Veličanstvenog, onoliko puta koliko ima svega između toga; nema snage ni moći osim uz pomoć Allaha, Svevišnjeg i Veličanstvenog, onoliko puta koliko ima svega što će još stvoriti.

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو على كل شيء قدير عدد كل ذرة ألف مرة (ثلاث).

Nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i sva hvala. On daje život i smrt i On sve može; hiljadu puta za svaku česticu. (tri puta)

اللهم صل وسلم على سيدنا محمد مفتاح باب رحمة الله، عدد ما في علم الله، صلاةً وسلاماً دائماً بدوام ملك الله، وعلى آله وصحبه، عدد كل ذرة ألف مرة (ثلاث).

Allahu moj, blagoslovi i podari mir našem prvaku Muhammedu, ključu vrata Allahove milosti, onoliko puta koliko ima svega što Allahovo znanje obuhvata, blagoslovom i mirom trajnim koliko je trajna Allahova vlast; i njegovoj porodici i ashabima, hiljadu puta za svaku česticu. (tri puta)

Napomene uz Vird

1. Es-Samed: Savršeni Gospodar, potpuno neovisan o svemu; sva stvorenja zavise od Njega i Njemu se obraćaju u svojim potrebama.
 2. Ime El-Mu'min tumači se i kao Onaj Koji potvrđuje istinitost Svojih poslanika i ostvaruje ono što je vjernicima obećao i čime je nevjernicima zaprijetio.
 3. Ime El-Džebbar tumači se i kao Onaj Koji popravljajući stanje Svojih stvorenja te kao Onaj Čijoj veličini ništa nije ravno.
 4. Ova tri imena ističu povezane vidove stvaranja: određivanje onoga što će biti stvoreno (El-Halik), davanje postojanja (El-Bari') i davanje oblika (El-Musavvir).
 5. Pri večernjem učenju, u dovama koje slijede, „osvanuo sam“ zamjenjuje se riječima „omrknuo sam“, „jutros“ riječju „večeras“, a „osvanusmo“ riječju „omrknusmo“. U dovi „Tvojom voljom osvanusmo i Tvojom voljom omrknusmo“ ta se dva oblika zamjenjuju mjestima, a završetak „Tebi se vraćamo nakon proživljenja“ glasi „Tebi je konačni povratak“.
- „Ovaj dan“ i „ovoga dana“ zamjenjuju se izrazima „ova noć“ i „ove noći“. Tome se prilagođavaju i zamjenice: „u njemu“ postaje „u njoj“, „prije njega“ postaje „prije nje“, a „poslije njega“ postaje „poslije nje“. Odgovarajuće zamjene u arapskom tekstu navedene su u nastavku.

Zamjene pri večernjem učenju

Ujutro	Uvečer
إني أصبحت	إني أمسيت
أصبحنا على فطرة الإسلام	أمسينا على فطرة الإسلام
اللهم بك أصبحنا وبك أمسينا	اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا
وإليك النشور	وإليك المصير
أصبحنا وأصبح الملك لله	أمسينا وأمسى الملك لله
هذا اليوم	هذه الليلة
فتحه، نصره، نوره، بركته، هداها	فتحها، نصرها، نورها، بركتها، هداها
فيه، قبله، بعده	فيها، قبلها، بعدها
ما أصبح بي	ما أمسى بي

6. Afijet obuhvata zdravlje i sačuvanost od zla i nevolja, u vjeri i životu. Zaštita u ovoj dovi uključuje i pokrivanje mahana te čuvanje od sramoćenja.
7. Džibt označava ono što je lažno i bezvrijedno u vjerovanju, poput sihra i lažnih božanstava; tagut označava sve što prekoračuje Allahove granice i bude obožavano mimo Njega.
8. Riječ iskrenog vjerovanja ovdje označava la ilahe illallah — nema boga osim Allaha.